

Hamam hamam içində, xəlbir saman içində, dəvə dəlləklik elər köhnə hamam içində, qarışqa şıllaq atdı, dəvənin budu batdı. Hamamçının tası yox, baltaçının baltası yox, orda bir tazı gördüm, onun da xal-tası yox. Qarışqa mindik, çayı keçdik, yabaynan dovğa içdik.

Günlərin bir günündə, Məmmədnəsir tinində, göy yalan belində, biri var idi, biri yox idi, iki qardaş tacir var idi. Bu qardaşların heç birinin övladı yox idi. Bunlar rəhm əllərini açdılar, yetim, yesirə pul verdilər. Ehtiyacı olanlara əl tutdular. El duası müstəccüb olar. Ay ötdü, il dolandı, tacirlərin arvadları hamilə qaldı. Tacirlərdən birinin adı Qadir, birinin də adı Nadir idi. Aylar gəlib keçdi, xoş gün, xoş saatda arvadlar bari-həmlərini yerə qoydular. Qadirin bir oğlu oldu, Nadirin də bir qızı. Böyük şadlıq keçirdilər. Ağ saqqal, qara saqqal, ağ birçək toplandı. Oğlanın adını Qənbər qoydular, qızın da dadını Arzı. Hər iki qardaş and-iman, əhdi-peyman elədilər, göbək-kəsmə Arzını Qənbərə nişan taxdılar. Uşaqları dayələrə tapşırdılar. Arzıyan Qənbər bir yerdə oynayırdılar, bir yerdə gəzirdilər, bir yerdə yeyib içirdilər. Elə idi ki, birbirindən ayrı dura bilmirdilər. Nağıllarda illər tez gələr. Uşaqlar yeddi yaşa doldular. Elə bu vaxt Qənbərin dədəsi Qadir naxoşlayıb rəhmətə getdi. Qardaşı Nadir onu dəfn-kəfn eləyəndən sonra arvadına dedi:

– Arvad, Qənbərə elə baxarsan ki, o özünü dədəsiz hesab eləməsin. Onun dədəsi indi mənəm. Arzını bir istəyəndə onu iki istəməlisən.

Arvad dedi:

– Kişi arxayın ol, mən onu Arzıdan ayırmaram.

Bəli, Nadir Qənbərlə Arzını mollaxanaya oxumağa qoydu. Arzıyan Qənbər oxumağa fikir vermirdilər. Onların fikirləri sevişməkdə, söyləşməkdə idi. Qol-boyun mollaxanaya gedirdilər, qol-boyun da evə qayıdırdılar. Bir gün molla Arzıya dedi:

– Qızım, iki məhəbbət bir yerə sığışmaz. Gərək birini tutasan, o birini buraxasan. Ya dərs oxu, ya əmin oğlu Qənbərə ərə get. Bir də ki, nə bilirən, bəlkə sən onu sevirən, o səni sevmir, elə belə gəzmək istəyir. İndi mən səni öyrədim, sən onu sına, gör səni ürəkdən sevir, ya yox. Qızım, dərsdən çıxanda apar bilərziyini qoy bulaq başında. Gözlə Qənbər gəlsin. Əgər, Qənbər bilərziyini götürüb, öpüb gözünün üstünə qoysa, bil ki, o da səni sevir. Yox öpmədi, götürüb kənara atdı, bil ki, səni sevmir.

Mollanın sözü qızın ağlına batdı. Molla dediyi kimi elədi. Bilərziyiyni aparıb qoydu bulaq başına. Qənbər onun dalınca bulağa gəldi. Arzı gizlənmişdi. Qənbər Arzının bilərziyini gördü, götürüb öpdü, gözünün üstünə qoydu. Arzı bunu görən kimi, Qənbərin gözlərinə görünmədi, başqa yolla evlərinə getdi.

Arzıyan Qənbərin mollaxanaya oxumağa qoyulmasından bir neçə il keçmişdi. Amma onların nə cür oxumasından bir səda gəlmirdi. Bir gün Nadir getdi mollanın yanına. Salam-kalamdan sonra, soruşdu molladan:

– Uşaqlardan bir səs-səda gəlmir. Necə oxuyurlar?

Molla gülümsünüb dedi:

– Tacir, uşaqlar oxumağı o qədər yox, sevimliyi yaxşı bilirlər.

Tacir bərk tərlədi, hirsindən burnundan tüstü qalxdı. Tərini silib dedi:

– Aha, belə imiş. İndi mən nə cürə eləyim, molla?

Molla dedi:

– Çarəsi budur ki, sən bunları götür, apar evə. Bunlardan oxuyan çıxmaz. Bunlar bir-birinə aşıqdirlər, toylarını elə.

Nadir tacir bərkdən Arzıyan Qənbərə dedi:

– Durun yığışdırın şey-şüylərinizi, gedək evə. Evdə başınıza oyun gətirəcəyəm.

Nadir tacir bunları mollaxanadan çıxarıb gətirdi evə. Evdə Qənbərə dedi:

– Quzuları aparıb axşama kimi hər gün otararsan. Sənin işin bu.

Arzıya da dedi:

– Sənin də işin ev çöl, bulaqdan su gətirmək, xırda, böyük işlər olacaq.

Bəli, hər gün səhər tezdən Qənbər quzuları qabağına qatıb otarmağa aparırdı, Arzı da qab, paltar yuyardı, ev süpürərdi, su gətirərdi, daha çox necə deyərlər, başlarını qaşımağa vaxtları qalmazdı. Onlar bir-birini tez-tez görə bilmirdilər, lap yanıb qovrulurdular. Bir gün Arzı qəsdən tuluğun içində olan suyu yerə tökdü. Nənəsi gəlib su götürmək istəyəndə, gördü tuluxda su yoxdu, dedi:

– Arzı, qızım, tuluxda su yoxdu, qurtarıb.

Arzı dedi:

– Nənə, tuluğu ver, gedim su gətirim.

Nənəsi dedi:

– Ax, necə getməyə hazırsan? Gedib Qənbərə rast gələcəksən, başın qarışacaq, gec gələcəksən. Get, ancaq gec gəlsən, öldürərəm səni. Qənbəri görsən məhəl qoyma.

Arzı dedi:

– Vallah, nənə, bu anda, bu imana tez gələcəm.

Arzı tuluğu götürüb bulağa su gətirməyə getdi. qənbər dağdan onu gördü. Dağdan enib bulaq başına gəldi. Arzıya görək nə dedi:

Arzım yeni bulağa,
Səsi gəldi qulağa.
Arzıya peşkəş olsun,
Şirvan, Təbriz, Marağa.

Qız Qənbərə cavab vermədi. Bulağın başına getdi, tuluğunu doldurdu, əl-üzünü yudu. Tələsik tuluğu atdı çiyinə, evə getdi. Nənəsi ona şillə çəkib dedi:

– Gedib gördünmü Qənbəri? Onunçün gec gəldin?

Arzı ağlaya-ağlaya dedi:

– Nənə, bu anda, bu Quranda Qənbəri görmədim. Tələsdiyimdən bilərziyim də su başında qalıb, bulaqda.

Nənəsi qışqıra-qışqıra dedi:

– Bilərziyi qəsdən qoymusan su başında, bir də gedib Qənbərlə görüşərsən? Ay feldar, tez get bilərziyi gətir. Yoxsa səni tikə-tikə doğraram.

Arzı getdi bulaq başına. Gördü Qənbər bulağın yaxınlığında quzu otarır. Aldı görək ona nə dedi:

Tuluğumu doldurdum,
Dolu deyin qaldırdım,
Dinim, imanım Qənbər,
Bilərziyim saldırdım.

Aldı Qənbər cavabında:

Hə gülşənim, gülşənim,
Güllər yerə döşəni,
Bilərziyin üstündə,
Nə var idi nişanı?

Aldı Arzı:

Hə gülşəni, gülşəni,
Güllər yerə döşəni.
Bilərziyim üstündə
Arzı Qənbər nişanı.

Aldı Qənbər:

Ərəb atlı tazılı,
Ceyran körpə quzulu.
Bilərziyin üstündə
Nə var idi yazılı?

Aldı Arzı:

Ərəb atlı tazılı,
Ceyran körpə quzulu.
Bilərziyin üstündə
Arzı Qənbər yazılı.

Aldı Qənbər:

Bu sular uluq-uluq,
Qızlar dolduru tuluq,
Bilərziyin tapana
Nə verirsən muştuluq?

Aldı Arzı:

Bu sulaq uluq-uluq,
Qızlar dolduru tuluq.
Bilərziyim tapana,
Şirin canım muştuluq.

Qənbər Arzıya ləng cavab verdiyindən Arzı kədərləndi, gözləri yaşla doldu, aldı görək dübarə nə dedi:

Baxçamızda gül bitdi,
Ətri məni məst etdi.
Sana deyirəm, Qənbər,
Ləl bilərziyim itdi.

Aldı Qənbər:

Arılar çəməndədi,
Mənim gözüm səndədi,
Gəl, gəl, ver muştuluğum,
Bilərziyin məndədi.

Qucaqlaşb doyunca öpüşdülər. Qənbər bilərziyi Arzının qoluna bağlayıb dedi:

– Arzı can, tez get evə, nənən səni döyər.

Arzı tuluğu çiyinə aşırı, Qənbərdən ayrıldı, tez getdi evə. Nənəsi bir yarmaca götürdü, onu canı qaralınca döydü, dedi:

– Bilərziyi qəsdən bulaq başında onun üçün qoymuşdun ki, qayıdıb Qənbərlə doyunca görüşəsən.

Axşam oldu Nadir evə gəldi. Arvadı bütün əhvalatı, beş-onunu da üstə qoyub, ona danışdı. Nadir tacir hirsli dedi:

– Mən əhdi pozdum, Arzını Qənbərə verməyəcəyəm.

Arvad dedi:

– Axı başı batmış qız da onu sevir.

Nadir tacir dedi:

– Bəs nə çarə?

Arvad dedi:

– A kişi, küp qarısının əfsunu, cadusu daşdan keçir. Onu çağırırıq, pul basarıq ovcuna, ya aralarını vurdurar, ya da başını batırrar.

Nadir dedi:

– Atan rəhmətlik, çarəsi elə budu. Tez küp qarısını çağır.

Arvad gedib küp qarısını evinə gətirdi. Qarı da bir qarı idi. Sən görün qarılardan deyildi, min fənd bilirdi, min fel. Ağıllını dəli eləyirdi, dəlini ağıllı. Xalis at maralı idi. Arvad küp qarısına dedi:

– Arzıyan Qənbərin arasını elə vurarsan ki, itnən pişik kimi olsunlar. Bunu eləyə bilərsənmi?

Qarıya bir çəngə pul verdilər. Qarı arvada dedi:

– Südünnən sağ, qat xörəyə. Ver yesinlər, olsunlar bacı-qardaş.

Qarının dedikləri Arzıya əyan oldu. Arvad qarı dediyi kimi südünü sağıb xörəyə qatdı, gətirib qoydu Arzıyan Qənbərin qabağına. Qənbər istədi xörəkdən yesin. Arzı onun biləyindən tutub dedi:

Yemə Qənbərim yemə,
Sir söz nənəmə demə.
Bir nimçə xörək indi,
Şəkərə dönsə yemə.

Aldı Qənbər:

Dan yerləri atıbdı,
Xoruzları yatıbdı.
Bəlkə də bu xörəyə
Nənən ağı qatıbdı?

Aldı Arzı:

Dan yerləri atıbdı,
Xoruzları yatıbdı.
Nimçədəki xörəyə
Nənəm südün qatıbdı.

Aldı Qənbər:

Çək tellərini dara,
Ağ üstdən örtmə qara.
Qardaş bacını almaz,
Alsa düşər azara.

Aldı Arzı:

Hey hatıbdı, hatıbdı,
Qoyun, quzu yatıbdı.
Qənbər xörəyi yemə,
Nənəm südün qatıbdı.

Aldı Qənbər:

Tərəcəmiz dolu daş,
Bir yastığa qoyaq baş.
Bir nənədən olmadıq,
Necə olduq bacı-qardaş.

Bəli, Arzıynan Qənbər xörəyi yemədilər. Hərəsi bir loxma yavan çörək yeyib işlərinə getdilər. Arvad bir ağac götürüb, düşdü Arzının üstünə, qolu yorulunca döydü, dedi:

– Yəqin Qənbəri sən qoymadın yesin, onu bil ki, qoymayacağam, Qənbərə nəşib olasan. Ondan əlini üz.

Arzı o biri evə keçən kimi, küp qarısı içəri girdi, dedi:

– Xörəyi yedilərmə?

Arvad dedi:

– Yox yemədilər.

Qarı dedi:

– Quzu kəsdir, ətindən qızarma bişir. Qənbərin payına ağı qat, zəhərlənib ölsün, canınız da qurtarsın.

Arvad qarını yola salandan sonra, Qənbəri çağırıb dedi:

– Qənbər, get bir quzu gətir kəsək. Yadıma quzu ətinin qovurması düşüb.

Qənbər gedib bir quzu gətirdi verdi əmisi arvadına. Əmisi arvadı quzunu kəsdirdi, soydurdu, ətindən bir qazan qovurma bişirdi. Qənbərin payına ağı qatdı. Qənbər günorta üstü gəlib əmisi arvadından yemək istədi. Əmisi arvadı ona dedi:

– Sənə bir nimçə qovurma saxlamışam, götür ye, ləzzətlidir.

Qovurmaya ağı qatıldığı Arzıya əyan olmuşdu. Qənbər qovurmanı yemək istəyəndə, Arzı onun biləyindən tutdu. Aldı görək nə dedi:

Yemə, Qənbərim, yemə,
İnanma ağıl kəmə.
Quzu qovurmasına
Ağı qatıbdı, yemə.

Qənbər yemədi, dedi:

Bu gün çərşənbədi,
Könlünə düşən nədi.
Od yanar tüstü çıxmaz,
Qazanda bişən nədi?

Qənbər bir baş soğan, bir parça çörək qoydu qoynuna, çıxıb getdi quzuya. Nadirin qonşuluğunda bir zor tacir var idi. Bu tacirin on beş ərğən oğlu var idi. Böyük oğlu Arzıya aşiq idi. Ancaq Arzı ona dil vermirdi. Bir gün qarı gəldi arvadın yanına, dedi:

– Niyə dağa, daşa düşürsünüz. Qonşunuzun oğlu Arzıdan yana dəli-divanadi. Arzını verin ona qurtarıb getsin. Qənbər də qılıncsız, zəhərsiz ölsün. Razısınızsa gedim, deyim elçi göndərsinlər.

Dedilər:

– Get də, elçi göndərsinlər, razıyıq.

Qarı gedib oğlan evinə, dedi:

– Qızın dədəsini, nənəsini razı salmışam. Tez elçiliyə gedin, toya başlayın.

Tacir elə həmin gün Arzıya elçiliyə getdi. Söhbət gödək oldu. Atası qızı Arzını verdi tacirin böyük oğluna. Elçi gedəndən sonra Qənbər gəldi evə. Arzı ağlayırdı, gözlərinin yaşını silə-silə Qənbərə dedi:

– Qənbər, bilirsən nə var?

Qənbər dedi:

– Arzı can, bilmirəm.

Arzı dedi:

– Atamın yanına elçiliyə gəlmişdilər. Atam məni tacir Qulu xanın böyük oğluna ərə verdi. Bir çarə.

Elə bil bu xəbər Qənbərə ox kimi dəyib ürəyindən keçdi. Handan-hana özünə gəlib dedi:

– Arzıcan bunun çarəsi yoxdu. Qulu xan yarım padşah tacirdi. Mən ona nə edə bilərəm? Ürəyimdən başqa köməyim yoxdu.

Arzı dedi:

– Get şaha şikayət elə, bəlkə Allah könlünə rəhm saldı sənə, kömək elədi.

Qənbər əmisi arvadının yanına gəlib dedi:

– Əmicanı, ta mən burada qala bilmərəm. Çörəkdən-zaddan ver, baş alım, bu ölkədən gedim.

Əmisi arvadı bunu Allahdan istəyirdi. Şad olub dedi:

– Nə istəyirsən götür, tək rədd ol get.

Bəli, Qənbər çörəkdən-zaddan götürdü. Arzıyan görüşdü, yola düşdü. Az getdi, üz getdi, dərə, təpə, düz getdi, ta ki, gəlib çatdı. Əcəm vilayətinə. Əcəm şahın yanına. Şah ondan soruşdu:

– Nə istəyirsən, diləyin nədi?

Aldı Qənbər görək nə dedi:

Şah oğlu şahizada,
Gəlmişəm sana dada.
Gücüm yoxdu alayım,
Xan, Arzım getdi bada.

Şahın Qənbərə rəhmi gəlib dedi:

Durun-durun görəlim,
Aşıq halın soralım.
Çağırın xəzinədarı,
Aşığa mal verəlim.

Aldı Qənbər:

Aşıq malı neyləyir.
Dünyaları neyləyir?
Aşıq dada gəlibdi,
Səndən imdad diləyir.

Şah rəhmə gəlib dedi:

– Qoşun göndərin, bu aşıqın sevgilisini alıb versinlər özünə.

Vəzir dedi:

– Şahım, bu saz aşığıdı, haqq aşığı deyil.

Padşah dedi:

– Haqq aşığı olmasını nədən bilmək olar?

Vəzir dedi:

– Haqq aşığınkı vergidi. Əgər baxçanızda hansı meyvələr var, onu bilsə haqq aşığıdı.

Padşah dedi:

– Aşıq, bizim bağçamızda hansı meyvə ağacları var.

Aldı Qənbər görək nə dedi:

Alma, ərik, halicə,
Qovun, qarpız bu necə,
Heyva yedim saraldım,
Nargilə, həm narincə.

Baxdılar ki, Qənbər həqiqətən haqq aşığıdı. Şah Qənbərə çoxlu qoşun verdi. Qoşun böyüyünə tapşırıdı:

– Aşığın sevgilisini zorla alıb özünə verərsiniz.

Qənbər qoşunla getməkdə olsun. Gəl sənə xəbər verim Arzının nənəsindən.

Arzının nənəsinə qarşı xəbər verdi ki, Qənbər, şaha şikayətə gedib. Şah da ona çoxlu qoşun verib. Qoşun gəlib zorla Arzını alıb Qənbərə verəcək. Arvad qarıya çoxlu xələt verib dedi:

– Qarı nənə, bu xələt sənə olsun, bir fəndlə qoşunu geri qaytar.

Qarı dedi:

– Bax mənim gözüüm üstə. Dayanma, bir qazan halva çal. Bir tən-
dir də çörək bişir, mənə ver. Sonrasınan işin yoxdu.

Arvad qarı dediklərini hazırladı, verdi qarıya. Qarı hər yuxa çörəyin
arasına bir az halva qoydu. Özü də qara paltar geyib, başına qara çarşab
örtdü. Gedib yol kənarında oturdu, gəlib-gedənə halva paylamağa baş-
ladı. Bir neçə gün keçdi. Bir gün qarı gördü ki, bir toz qopdu, bir qiyamət
oldu, gəl görəsən, qoşunun ağzı açıldı. Qarı bərkdən ağlayırdı, başına
döyürdü, üzün cırırdı. Qənbər təəccübləndi. Onun yanında qoşunu da-
yandırdı. Görək qarıdan nə soruşdu:

Altımız buradandı,
Üstümüz yaradandı.
Qarı suval edirəm,
Gəlişin haradandı?

Qarı cavabında dedi:

Altımız buradandı,
Üstümüz yaradandı.
Əgər suval edirsən,
Gəlişim obadandı.

Aldı Qənbər:

O yanımız dağmıdır?
Bu yanımız dağmıdır?
Qarı, səndən soruram,
Arzım ölüb, sağmıdır?

Qarı yalandan ağlaya-ağlaya dedi:

– Kaş dədəsi, nənəsi öləydi, Arzı ölməyöydi. Dilim qurusun, dilim
gəlmir deməyə, Arzı, Qənbər deyə-deyə öldü. Getdi haqq evinə. Mən
göz yaşı tökə-tökə onun ağız acısını – halvasını paylayıram.

Qənbər başına, gözüne döydü. Gözlərindən yaş yerinə qan tökdü,
qoşunu geri qaytarıb dedi:

– Mən sizin Arzım üçün aparırdım. Arzım ki, ölüb, siz geri qayıdın.

Qənbər istədi baş götürüb getsin, ya da özünü öldürsün, ya da çaylara atsın. Yenə də öz-özünə dedi ki, mən Arzımın qəbrinin üstündə ölməliyəm.

Bəli, gəlib əmisi evinə çıxdı. Nə gördü, nə görsə yaxşıdı? Arzı həyətdə paltar yuyur. Sevindiyindən gözlərindən qanlı yaş töküldü. Arzı da Qənbəri gördü. Aldı görək nə dedi:

Qarıda duran adam,
Boynunu buran adam,
Getmişdin şaha dada,
Hani şahdan bir adam.

Aldı Qənbər:

Nə oldu, qarıdan oldu,
Zülfi sarıdan oldu,
Qoşunum geri döndü,
Bu iş yarıdan oldu.

Aldı Arzı:

Alasan, ha alasan,
Meylin bəri salasan,
Məni ərə verdilər,
Sən sağlıqnan qalasan.

Aldı Qənbər:

Almışdım, ha almışdım,
Meylim sənə salmışdım.
Bəman qarı qoymadı,
Mən ki, səni almışdım.

Aldı Arzı:

Qənbər, Qənbər, xas Qənbər,
Nə tutubsan yas Qənbər?
Arzın səfərə gedir,
Ürəyini bas Qənbər.

Aldı Qənbər:

Alasan, ha alasan,
Meylin bəri salasan,
Qarqaram, ərin ölsün,
Sən də mənə qalasan.

Qənbər içəri girən kimi qəşş eləyib, yerə yığıldı. O biri tərəfdən tacir Qulu xanın adamları gəldilər. Qızı xına otağına apardılar. Gəldilər qızı bəzəməyə. Qızın gözlərindən qan–yaş gəlirdi. Qənbər də ayılıb qapıda durmuşdu, heç yerə getmirdi. Bir nəfər məşşatə gəldi ki, qızın başını bəzəsin. Bunu Qənbər görəndə dözə bilməyib aldı görək nə dedi:

Hey hökülsün, hökülsün,
Qarlı dağlar sökülsün.
Arzımı bəzəyənin
On barmağı tökülsün.

Qənbərin ağzından söz qurtaran kimi, məşşatənin barmaqları dibindən qopub yerə düşdü. Başqa bir məşşatə gəldi, gəlinin başını bəzəmək istəyəndə, Qənbər ona baxdı. Dedi:

Mən Qənbərəm dağ kimin,
Titrəyən yarpaq kimin,
Arzımı bəzəyəni
Qara geysin zağ kimin.

Bu məşşatə hələ gəlinin başını bəzəmək istəyirdi. İşə təzə başlayanda, ona xəbər gəldi ki, evin uçub, ailən, uşaqların hamısı evin altında qalıb. Məşşatə bu xəbəri eşidəndə durub başına döyə–döyə qaçdı evinə tərəf. Belə–belə hər kəs gəlinin başını bəzəməyə gəldisə, hamısını Qənbərin qarğıışı tutdu.

Qənbər qapıda dayanmışdı. Arvadlar bir–birinə baxıb dedilər.

– Qoyun Qənbər özü gəlinin başını bəzəsin. O, qapıda dayanıb. Bəd duası özünə kar eləməz.

Qənbər dedi:

– Əmicanı, Arzımın mən başını bəzəyəyəm.

Arvadlar dedilər:

– Qoy bəzəsin, əmisi qızıdı, eybi yoxdur. Hər kəs qızın başını bəzəyə, Qənbərin bəd duası onu tutacaq. Əlac yoxdur, qoyun özü bəzəsin.

Qənbər dedi:

– Mən qızın başını bu şərtlə bəzəyirəm. Hər paltarını geydirəndə, qızdan bir öpüş alaram.

Dedilər:

– Eybi yoxdur, qoy alsın, əmisi oğludu.

Qənbər elə də elədi. Hər paltarını geydirəndə qızdan bir öpüş aldı.

Bəli, tacir oğlanları gəldilər ki, gəlini aparsınlar. Gəlinin qolundan tutub qapıdan çıxartdılar, Qənbər də qapıya çıxdı. Dedi:

Ata vurdum qantarma,
Qan elərsən qurtarma,
Arzım minən atları,
Görüm olsun bel sarma.

Hansı atı gətirdilər ki, Arzımı mindirsinlər, hamısının beli sındı. Qənbərdən çarə istədilər. Qənbər dedi:

– Qoyun, öz atımı gətirim, gəlin minsin.

Qənbər öz atını tövlədən çəkib gəlini mindirdi. Atın cilovunu özü çəkirdi. At onun dabanını ayaqladı. Qənbərin dabanından qan axmağa başladı. Qənbər dedi:

Hannan, Arzı can, hannan,
Məhəbbətin çıxmaz candan.
Cilavın çəkirim mən,
Dabanım doldu qannan.

Qız atın belində Qənbərin sözünü eşitdi. Dedi:

Hannan, Qənbərim, hannan,
Məhəbbətin çıxmaz candan,
Dabanından gələn qan,
Gəlsin mənim didəmdən.

Qənbər gəlin duvağın qaldırdı. Baxdı ki, gəlinin gözlərindən çay kimi qan axır. Qulu xan bunu görəndə bir qamçı götürüb, – bütün işlər bundadı, – deyə, döyməyə başladı.

Bey oğlu küləçə boy,
Etdi xan Arzıma toy,
Kərəsin mən almışam,
Ayranın başıva qoy.

Bu söz qızın acığına getdi. Atın üstündə dedi:
– Əmim oğlu, əvvəllər məni çox sevirdi. İndi mənə böhtan atır.
Mən aydan arı, sudan duruyam.
Aldı Arzı:

Ha elədi, elədi,
Altundan pul elədi,
O mana dəyməyibdi,
Neçin böhtan elədi?

Aldı Qənbər:

Ha elədim, elədim,
Altunu pul elədim,
Ha mən ağac zorıyanan,
Sana böhtan elədim.

Arzı məsələni bildi ki, Qənbər bu sözü elə-belə demişdi, ürəyi sakit oldu.

Bəli, gəlini bəyin qapısına gətirdilər, içəri evə apardılar. Qənbər qapıda bir avsun, bəddua söylədi.

Aldı Qənbər:

Mənnən olan geriyə,
Getməsin irəliyə,
Arzım girən evləri,
Gecə afat bürüyə.

Qənbərin saçının biri qızıl, biri də gümüş idi. Qənbər bir ah çəkdi. Evin ortasında böyük bir çay əmələ gəldi. Gəlin bir yanda, yeznə bir yanda qaldı. Gəlinin yanına getmək istəyən suya düşüb ölüdü.

Qənbər çayın qırağına düşdü. Ac-susuz, gözü yaşlı burada qaldı.

Axşam oldu. Qulu xanın böyük oğlu gəldi. Gəlinin yanına getdi. Ha gözlədilər, səsi çıxmadı. Gəlib içəri girdilər, gördülər ki, oğlan çoxdan suda boğulub ölmüşdür. Tacirə xəbər getdi. Tacir dad-fəqan eləyib dedi:

– Bu Qənbərin işidi. Tacir Qulu xan oğlunun meyidini başqa evə apardı. Tacir bir molla çağırdı. Arzının kəbinini ölən oğlundan kiçiyinə, on dördüncü oğluna kəsdirdi.

Bu oğlu da getdi içəri, geri qayıtmadı, baxdılar ki, o da suda batıb ölmüşdür.

Belə-belə oğlanlarının hamısına bir-bir Arzının kəbinini kəsdirdi. Amma, çifayda, onlar hamısı Arzının yanına gedəndə öldülər. Tacir oğulsuz qaldı. Ağlaya-ağlaya dedi:

– On beş oğlumu verdim badi-fənayə, indi növbə özümündü qızın kəbinini özümə kəsdirəcəyəm, qoymayacağam Qənbərə çata.

Tacir Qulu xan qırx gün yas saxladı. Sonra bir molla çağırdı, Arzının kəbinini özünə kəsdirdi.

İndi sizə nədən xəbər verim. Arzı gəlin otağında tək qalmışdı, darıxırdı. O, bir gün dama çıxdı ki, baxıb görsün Qənbəri görə bilirmi? Çayın qırağında Qənbəri gördü, Qənbər də onu gördü. Arzı qaça-qaça damdan yendi aşağı, Qənbərin yanına getdi. Gördü Qənbər ac-susuzluqdan ölüm ayağına çatmışdır. Qucaqlayıb üz-gözündən öpdü. Göz yaşlarını bir-birinə qatdılar. Qız oturdu Qənbərin yanında. Qənbərin başını dizinin üstünə aldı. Qənbər həsrətlə onun üzünə baxırdı. Davam gətirə bilmir, elə hey ağlayır, qan-yaş axırdırdılar. Qənbər ağlaya-ağlaya sevgilisinə dedi:

Mən getdim, anam qaldı,
Oduma yanan qaldı,
Nə dünyadan xeyir gördüm,
Nə bir nişanam qaldı.

Dübarə dedi:

– Ya Rəbbi, al əmanətivi, daha cəbrə taqətim yoxdur. Söz ağzından çıxan kimi, bir neçə dəfə ah çəkib, canını sevgilisi Arzıya tapşırdı. Başı qızın dizinin üstündə öldü.

Arzı qışqırdı, dad-fəryad elədi. O, əvvəl-axır elə bildi ki, Qənbər sağdı, onu bir neçə dəfə tərpedib, çağırdı, Qənbərdən səs gəlmədi. Baxdı ki, elə bil Qənbər min ildi ölüb, dedi:

– Vay, vay, vay yarım getdi, mən necə eləyim. Aman-aman onsuz yaşaya bilmərəm. Bərkdən – Qənbər, Qənbər, Qənbərim, – deyə qışqırdı.

Yaş yerinə onun gözlərindən qan axırdı. O, birdən Qənbərin meyidinin üstünə yıxıldı. O da bir neçə dəfə ah çəkib öldü.

İndi sizə xəbəri verim küp qarısından.

Küp qarısı tacir Qulu xanın evinə gəldi ki, Arzıya baş çəksin. Tacir Qulu xandan soruşdu:

– Hanı arzı?

Tacir dedi:

– Odu, gəlin otağında.

Qarı içəri girib, ha axtardı, Arzını tapa bilmədi. Çıxdı dama, baxdı ki, Qənbərnən Arzı qucaqlaşib yatıblar. Qışqırıb tacirə dedi:

– Tacir, Arzı Qənbərin yanında, özləri də yatıblar. Bəs niyə durmusan? Axı o sənın arvadındı?

Tacir Qulu xan dama çıxıb baxdı, gördü ki, Qənbər də, Arzı da qucaqlaşib, ölüblər. Tacirin papağı başından yuxarı qalxdı. Xəncərini sivirib qarının üstünə cumdu.

– Bu qanların hamısını sən eləmisən, mələm, – deyib onun təpəsinə bir qılınc vurdu, beyni kül kimi dağılıb cəhənnəmə vasil oldu. Tacir Qulu xanın özü də partlayıb öldü. Adamlar yığışib hər tərəfdən gəldilər. Qarı ilə tacirə lənət oxudular. Arzı ilə Qənbərə bir sərdaba tikdilər. Arzı ilə Qənbərin meyidini sərdabənin qırağına apardılar. Meyidləri dəfn eləmək istəyəndə Xızır gəlib çıxdı, bərkdən dedi:

– Kənarlaşın, bu aşırıq-məşuq nə günahın sahibidi ki, bunları diri-diri dəfn edirsiniz.

Dedilər:

– Ay canım, nə danışırısan, bunlar üç gündür ki, ölüblər.

Xızır Arzı ilə Qənbərin meyidlərinin lap yanlarına gəldi, dedi:

– Ey aşırıq, məşuq, yuxuya qalmışsınız. Daha yatdığınız bəsdə, qalxın ayağa.

Söz ağzından qurtaran kimi Arzı ilə Qənbər asqırıb ayağa qalxdılar, Xızır da qeybə çəkildi.

Həqiqi sevgililəri bir-birindən ayırmağın günah olduğunu hamı anladı. Tacirə və qarıya lənət oxudular. Meyidlərini itlərə atdılar. Arzının dədəsi-nənəsi də tutduğu işlərdən peşman oldular. Arzı ilə Qənbərə qırx gün, qırx gecə toy elədilər. O gündən Arzı ilə Qənbər xoş günlər keçirməyə başladılar, murad hasil elədilər. O gün olsun ki, biz də muradımıza yetişək.